

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์สุขภาพชุมชน สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อให้บริการตามขอบเขตงานของศูนย์สุขภาพชุมชน และศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหาของอาสาสมัครสาธารณสุข โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนปลายพฤษภาคม พ.ศ. 2550 จนถึงกลางเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2550 จากอาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนประจำปีงบประมาณ 2550 ศูนย์ภาค 6 กลุ่มตากสิน ในพื้นที่เขตจอมทองศูนย์บริการสาธารณสุข 29 ช่างนุชเนตร เขตภาษีเจริญศูนย์บริการสาธารณสุข 47 คลองขวาง และศูนย์บริการสาธารณสุข 62 ดวงรัษฎ์ ศตะนาวิน ภัคดี สุรนันทน์ เขตราชบุรีบูรณะของศูนย์บริการสาธารณสุข 39 ราชบุรีบูรณะ และศูนย์บริการสาธารณสุข 58 ล้อม-พิมเสนพักอุดม จำนวนทั้งสิ้น 252 คน ใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นแล้ว เป็นเครื่องมือ มีผู้ตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 241 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.63 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science) เพื่อหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test และ F-test เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของอาสาสมัครสาธารณสุข

อาสาสมัครสาธารณสุขส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.0 และเพศชายร้อยละ 27.0 มีช่วงอายุระหว่าง 41-60 ปี เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.8 และมีอายุโดยเฉลี่ย 53.71 ปี ทางด้านสถานภาพสมรสส่วนใหญ่พบว่าอยู่กับคู่สมรส ร้อยละ 63.5 โดยได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 48.1 ซึ่งผู้ที่ประกอบอาชีพมีจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 62.7 ผู้ที่มีอาชีพค้าขาย / กิจการส่วนตัวมีมากที่สุด ร้อยละ 35.3 ส่วนผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพมี ร้อยละ 37.3 และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขอยู่ในช่วงระหว่าง 6-10 ปี ร้อยละ 48.1

มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนอยู่ในช่วงระหว่าง 21-40 ปี ร้อยละ 51.0 โดยมีรายได้ของครอบครัวระหว่าง 3,000-6,000 บาท ร้อยละ 27.4 ทั้งนี้มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 9,629 บาท ด้านการทำหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขกับการสนับสนุนของสมาชิกในครอบครัวได้รับการสนับสนุน ร้อยละ 71.8 ในด้านของสถานที่ตั้งของศูนย์สุขภาพชุมชนส่วนใหญ่อยู่ร่วมกับที่อยู่อาศัยของอาสาสมัครสาธารณสุข/ผู้นำชุมชนหรือบุคคลอื่น ร้อยละ 71.8

2. ข้อมูลด้านความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข

โดยภาพรวมอาสาสมัครสาธารณสุขมีความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน

อาสาสมัครสาธารณสุข มีระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) โดยพบว่าความสามารถในการปฏิบัติงานด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชนที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรกคือ การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการสำรวจข้อมูลชุมชน การจัดทำระบบเผยแพร่ส่งข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ และการมีส่วนร่วมประชุมเพื่อเสนอข้อมูลวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชน

2.2 ด้านการให้บริการและดำเนินกิจกรรม

อาสาสมัครสาธารณสุข มีระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$) โดยพบว่าความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการให้บริการและดำเนินกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรก คือ การปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ใช้บริการตามอาการด้วยยาสามัญประจำบ้าน การแจกเอกสาร/โปสเตอร์เกี่ยวกับโรคติดต่อหรือข่าวสารด้านสุขภาพอนามัยกับประชาชน และการให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยเป็นรายบุคคล

2.3 ด้านการส่งต่อผู้ป่วย

อาสาสมัครสาธารณสุข มีระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.21$) โดยพบว่าความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการส่งต่อผู้ป่วยที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรกคือ การแนะนำผู้ป่วยไปสถานพยาบาลตามสิทธิ การส่งต่อผู้ป่วยไปศูนย์บริการสาธารณสุข และการส่งต่อผู้ป่วยไปศูนย์บริการสาธารณสุขสาขา

2.4 ด้านการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขอื่น ๆ

อาสาสมัครสาธารณสุข มีระดับความสามารถในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) โดยพบว่าความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการดำเนินกิจกรรม

สาธารณสุขอื่น ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรกคือ การออกไปควบคุมและป้องกันกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ ด้วน้ำยุงลาย การให้คำแนะนำการให้วัคซีนแก่เด็กทารกและเด็กตามวัย และการเผยแพร่ข่าวสาร การป้องกันโรคเอดส์

3. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข

โดยภาพรวมอาสาสมัครสาธารณสุขมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.17$) ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านอาสาสมัครสาธารณสุข

อาสาสมัครสาธารณสุข มีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.10$) โดยเฉพาะเรื่องขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.23$) และขาดการให้คำปรึกษาแนะนำที่ต่อเนื่อง ไม่คล่องตัวในการทำงานบางด้านเพราะอายุมาก ($\bar{X} = 2.15$ และ 2.12 ตามลำดับ)

3.2 ด้านการบริหารจัดการของหน่วยงาน

อาสาสมัครสาธารณสุข มีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.05$) โดยเฉพาะความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขมีน้อยไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 2.20$) เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน หน่วยงานให้การสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.16$ และ 2.12 ตามลำดับ)

3.3 ด้านประชาชนและชุมชน

อาสาสมัครสาธารณสุข มีระดับความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.36$) โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับประชาชนในชุมชนเชื่อถือศรัทธาบุคลากรทางการแพทย์มากกว่าอาสาสมัครสาธารณสุข ($\bar{X} = 2.78$) และประชาชนมีโอกาสดำเนินการหรือรับรู้เกี่ยวกับโครงการสาธารณสุขมูลฐานน้อย และประชาชนในชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพตนเอง ($\bar{X} = 2.54$ และ 2.40 ตามลำดับ)

4. ข้อมูลด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาสาสมัครสาธารณสุข

อาสาสมัครสาธารณสุข มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อื่น ๆ ต่อการดำเนินงานกิจกรรมของศูนย์สุขภาพชุมชน เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายประเด็นสรุปผลได้ดังนี้

4.1 ด้านสถานที่

อาสาสมัครสาธารณสุข ร้อยละ 35.71 มีความเห็นว่า ควรมีการขยายอาคารสถานที่ของศูนย์สุขภาพชุมชนให้กว้างขวางขึ้น เนื่องจากสถานที่คับแคบ ไม่สะดวกในการให้บริการกับประชาชน และใช้ในการจัดกิจกรรม รองลงมาร้อยละ 23.81 ควรมีการจัดหาสถานที่ที่เป็นส่วนกลางของชุมชน เพื่อจัดสร้างศูนย์สุขภาพชุมชนที่ได้มาตรฐานเป็นสัดส่วน เนื่องจากสะดวกในการให้บริการกับประชาชนผู้มารับบริการ มิใช่ให้อาสาสมัครเป็นผู้ลงทุนเอง และร้อยละ 21.43 เห็นว่าควรมีการปรับปรุงบูรณะซ่อมแซมศูนย์สุขภาพชุมชนที่ชำรุดทรุดโทรม ทั้งในส่วนที่ยังขาดสาธารณูปโภคด้านไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำให้ดีขึ้น เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

4.2 ด้านวัสดุอุปกรณ์

อาสาสมัครสาธารณสุข ร้อยละ 92.96 มีความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีความทันสมัย เข้าใจง่าย ได้มาตรฐาน มีความเที่ยงตรงแม่นยำ และสะดวกในการใช้งาน เพื่อสร้างความมั่นใจ นำเชื่อถือให้แก่ประชาชนที่มารับบริการ เช่น เครื่องวัดความดัน เครื่องชั่งน้ำหนัก อุปกรณ์ทำแผล ปฐมพยาบาล ที่เจาะน้ำตาลปลายนิ้ว เตียงผู้ป่วย หรือตู้เย็น โต๊ะ เก้าอี้ ป้ายประกาศ โทรโฆง ไวท์บอร์ด ในส่วนที่ใช้อยู่ที่เก่าชำรุด ล้าสมัยไม่ได้มาตรฐานก็ควรมีการจัดหาทดแทนให้ใหม่เช่นกัน รองลงมาร้อยละ 2.82 มีความคิดเห็นว่า ควรเพิ่มวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจคัดกรองน้ำยุงลาย ให้เพียงพอกับการใช้งาน เช่น ถ่านไฟฉาย กระซอน และ ควรเก็บรักษาอุปกรณ์ของศูนย์สุขภาพชุมชนไว้ที่ส่วนกลาง ไม่ควรเก็บรักษาไว้ที่ส่วนตัวทำให้ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน เช่น เครื่องวัดความดัน และร้อยละ 1.41 ควรมีวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการทำแผลเหมือนที่ใช้ในศูนย์บริการสาธารณสุข เนื่องจากสะดวกและสะอาดกว่า อีกทั้งยังเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับประชาชนที่มารับบริการ

4.3 ด้านงบประมาณ

อาสาสมัครสาธารณสุข ร้อยละ 40.48 มีความคิดเห็นว่าค่าตอบแทนของอาสาสมัครสาธารณสุขน้อยเกินไป ควรเพิ่มให้มากกว่านี้ หรือตามที่กฎหมายแรงงานขั้นต่ำกำหนดไว้ รองลงมา ร้อยละ 33.33 มีความคิดเห็นว่าควรมีงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาศูนย์สุขภาพชุมชน เช่น การจัดสร้างศูนย์สุขภาพชุมชนที่มีความพร้อม การปรับปรุงซ่อมแซมศูนย์สุขภาพชุมชนที่ชำรุดทรุดโทรม หรือที่สร้างยังไม่เรียบร้อย เช่น ไม่มีห้องน้ำ ซักอุปกรณ์ปฐมพยาบาล สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม และร้อยละ 11.90 มีความคิดเห็นว่าการเบิกจ่ายเบี้ยเลี้ยงควรออกให้ตรงเดือนและเร็วกว่านี้ ส่วนในวันที่มีการประชุมอาสาสมัครสาธารณสุขควรมีการจ่ายเบี้ยเลี้ยงคนละ 200 บาท

4.4 ด้านยาและเวชภัณฑ์

อาสาสมัครสาธารณสุข ร้อยละ 91.67 มีความคิดเห็นว่าการจัดยาที่ใหม่ ทันสมัย ตรงตามจำนวนที่ต้องการให้เพียงพอกับปริมาณผู้มารับบริการ เพราะยาบางอย่างมีมากเกินไป รองลงมาร้อยละ 3.33 มีความคิดเห็นว่าการมีตัวย่ออื่น ๆ ที่จำเป็นอีกนอกจากยาสามัญประจำบ้าน เช่นยาแก้ไอแก้เจ็บ และร้อยละ 1.67 เห็นว่าการมีฉลากยาบอกวันผลิต และวันหมดอายุของยาดีให้ทราบที่ขวดยา หรือแผงยาทุกชนิด

4.5 ด้านอื่น ๆ

อาสาสมัครสาธารณสุข ร้อยละ 29.41 มีความคิดเห็นว่าการจัดฝึกอบรม ทบพทวนความรู้ การปฏิบัติงานให้แก่อาสาสมัครที่ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง รองลงมาร้อยละ 17.65 มีความเห็นว่า อาสาสมัครทุกคนควรต้องมีความพร้อมในการทำงาน ต้องเตรียมตัวให้ทันกับโรค และเหตุการณ์ตลอดเวลา ต้องมีความรู้ความสามารถพอสมควร และร้อยละ 11.76 ควรจะมีการส่งเสริม กระตุ้นอาสาสมัครที่ไม่ได้ปฏิบัติงานให้มาปฏิบัติงาน เนื่องจากปฏิบัติงานจริง ๆ ไม่กี่คน ควรหา แรงจูงใจให้ประชาชนในชุมชนที่ว่างงาน เสียสละมาร่วมเป็นอาสาสมัครให้มากขึ้น การปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครควรเริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่ 9.00-16.00 น. ตามเวลาราชการ และควรเปิดทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ

5. การพิสูจน์สมมติฐาน

ผลการพิสูจน์สมมติฐาน สรุปได้ว่า

5.1 ปัจจัยเกื้อหนุนกับความสามารถในการปฏิบัติงาน 4 ด้าน

ผลการพิสูจน์สมมติฐานปรากฏ ดังนี้

- ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ซึ่งเป็นปัจจัยเกื้อหนุน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านศูนย์ข้อมูล ข่าวสารของชุมชน ด้านการให้บริการและดำเนินกิจกรรม ด้านการส่งต่อผู้ป่วย ด้านการดำเนิน กิจกรรมสาธารณสุข อื่น ๆ

- ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการ ปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน ด้านการให้บริการและ ดำเนินกิจกรรม ด้านการส่งต่อผู้ป่วย ด้านการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขอื่น ๆ

- รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของ อาสาสมัครสาธารณสุข ด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถ

ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านการให้บริการและดำเนินกิจกรรม ด้านการส่งต่อผู้ป่วย ด้านการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขอื่น ๆ

- การสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน ด้านการให้บริการและดำเนินกิจกรรม ด้านการส่งต่อผู้ป่วย ด้านการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขอื่น ๆ

- สถานที่ตั้งศูนย์ของศูนย์สุขภาพชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน ด้านการให้บริการและดำเนินกิจกรรม ด้านการส่งต่อผู้ป่วย ด้านการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขอื่น ๆ

5.2 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานกับความสามารถในการปฏิบัติงาน 4 ด้าน

ผลการพิสูจน์สมมติฐานปรากฏ ดังนี้

- ด้านอาสาสมัครสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน ด้านการให้บริการและดำเนินกิจกรรม ด้านการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขอื่น ๆ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านการส่งต่อผู้ป่วย

- ด้านการบริหารจัดการของหน่วยงาน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน ด้านการให้บริการและดำเนินกิจกรรม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านการส่งต่อผู้ป่วย ด้านการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขอื่น ๆ

- ด้านประชาชนและชุมชน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน ด้านการให้บริการและดำเนินกิจกรรม ด้านการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขอื่น ๆ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านการส่งต่อผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่ได้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์สุขภาพชุมชน สำนักอนามัยและศูนย์บริการสาธารณสุข ควรดำเนินการดังนี้

1. การเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ควรดำเนินการดังนี้

1.1 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้อาสาสมัครสาธารณสุข มีการจัดทำแผ่นโปสเตอร์/แผ่นพลิกเพื่อแสดงข้อมูลต่าง ๆ ของชุมชนให้ประชาชนและชุมชนได้รับทราบถึงปัญหาของชุมชน ตลอดจนใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของชุมชน เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาและการพัฒนาชุมชน

1.2 ควรมีการพัฒนาขีดความสามารถในเรื่องบริการการวัดสายตา ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่อาสาสมัครสาธารณสุข ควรจะสามารถทำได้โดยควรจัดให้มีการอบรมความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของการดูแลรักษา การป้องกันปัญหาสุขภาพด้านสายตา เพื่อให้ประชาชนสามารถป้องกันรักษาได้อย่างทันท่วงที

1.3 ควรมีการสร้างเครือข่ายการส่งต่อผู้ป่วยตามสิทธิการรักษา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

1.4 ควรมีการจัดสรรงบประมาณ เช่น ค่าวิทยากรลงมาเพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และลดปัญหาการเจ็บป่วยลง

2. การขจัดปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข

2.1 ควรสร้างขวัญกำลังใจให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยสร้างแรงจูงใจให้อาสาสมัครสาธารณสุขได้รับสวัสดิการ รักษาพยาบาล การเพิ่มเบี้ยเลี้ยงและการเบิกจ่ายค่าตอบแทนที่รวดเร็วตรงตามเดือน รวมทั้งควรจัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่

2.2 ควรจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่ใหม่ทันสมัย เข้าใจง่ายต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และมีความเที่ยงตรงได้มาตรฐาน เป็นที่น่าเชื่อถือแก่บุคคลทั่วไปและผู้รับบริการ

2.3 ควรมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอันจะนำไปสู่การพัฒนา ศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจจนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นการดูแลผู้สูงอายุ หรือผู้ป่วยในชุมชน

2.4 ควรจัดหาสถานที่ตั้งศูนย์สุขภาพชุมชน ซึ่งควรเป็นสถานที่ที่เป็นส่วนรวมของชุมชน แทนการใช้ที่อยู่อาศัยของอาสาสมัครสาธารณสุข หรือบุคคลอื่น ๆ

อาสาสมัครสาธารณสุข ควรเพิ่มขีดความสามารถของตนเอง ดังนี้

1. อาสาสมัครสาธารณสุข ควรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับสาธารณสุขด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

2. ควรดึงความร่วมมือจากสมาชิกในครอบครัวให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขที่ทำงานในศูนย์สุขภาพชุมชน

2. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความต้องการและปัญหาอุปสรรคของประชาชนผู้มาใช้บริการของศูนย์สุขภาพชุมชน

3. ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนตามสถานที่ตั้งศูนย์ ซึ่งมีความแตกต่างกัน